

Állatorvostudományi
Egyetem

„A HAZAI VADEGÉSZSÉGÜGY ÉS VADGAZDÁLKODÁS AKTUÁLIS KÉRDÉSEI 2026” konferencia

*„Márpedig a Természet Nagy Titokkönyvét
senki se tudja maradéktalanul kitanulni.”*

Gróf Széchenyi Zsigmond

Fővárosi és Pest vármegyei
Területi Szervezete

**Budapest
2026. március 26.**

Fővárosi és Pest vármegyei
Területi Szervezete

Állatorvostudományi
Egyetem

A hazai vadegészségügy és vadgazdálkodás aktuális kérdései 2026 konferencia – Konferenciakiadvány

Alkotó és szerkesztő:
Dr. Gyurcsó Adrienn

Társszerzők:

Prof. Dr. Sótonyi Péter, Dr. Lebocký Tibor, Dr. Nemes Imre,
Kovács Ferenc, Prof. Dr. Ózsvári László, Fehér Sándor, Prof. Dr. Faragó Sándor,
Dr. Sós Endre, Prof. Dr. Gál János, Dr. Erdélyi Károly, Biczó Károly

Lektorálta:
Dr. Zenke Petra

ISBN szám:
ISBN 978-963-7149-53-5

Budapest, 2026

Tartalomjegyzék

Köszöntők	4
Előadások	6
145 éve született Kittenberger Kálmán	7
<i>Prof. Dr. Sótonyi Péter</i> rektor, Állatorvostudományi Egyetem	
ASP helyzet Szlovákiában – a vadászok szemszögéből	9
<i>Dr. Lebocký Tibor</i> elnök, Szlovák Vadászkamara és Vadászszövetség	
A hazai aktuális állategészségügyi járványhelyzet	10
<i>Dr. Nemes Imre</i> országos főállatorvos, elnök, Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal	
Vadgazdálkodási ágazat szakmai kihívásai és jogszabályi aktualitásai	12
<i>Kovács Ferenc</i> főosztályvezető, Agrárminisztérium	
A vadon élő állatok fertőző betegségeinek gazdasági következményei	13
<i>Prof. Dr. Ózsvári László</i> rektorhelyettes, Állatorvostudományi Egyetem	
Gyerekek erdőn-mezőn - Természetismeret és felelősség	15
<i>Fehér Sándor</i> elnök, OMVK Fővárosi és Pest vármegyei területi szervezete	
Bencze Lajos emlékezete - Az első vadbiológus, aki megjelenítette	17
a vadászattudományt az Akadémián	
<i>Prof. Dr. Faragó Sándor</i> akadémikus, egyetemi tanár, Soproni Egyetem	
Állatkertek és felbukkanó betegségek – veszélyek, védekezés és kihívások	18
<i>Dr. Sós Endre</i> főigazgató, főállatorvos, Fővárosi Állat- és Növénykert	
Myxomatosis első hazai megállapítása, a járvány helyzete mezei nyulakban	19
Magyarországon	
<i>Prof. Dr. Gál János</i> tanszékvezető egyetemi tanár, Állatorvostudományi Egyetem	
A vektor közvetítette betegségek hatása vadfajainkra	20
<i>Dr. Erdélyi Károly</i> kutatócsoport-vezető, tudományos főmunkatárs, HUN-REN Állatorvostudományi Kutatóintézet	
A vadkárok típusai és a védekezés módjai	22
<i>Biczó Károly</i> hivatásos vadász, vadászati és vadgazdálkodási szakértő, vadgazdálkodási igazságügyi szakértő	
A vadhúsfogyasztást befolyásoló tényezők vizsgálata Magyarországon	24
<i>Dr. Gyurcsó Adrienn</i> továbbképzési igazgató, Állatorvostudományi Egyetem	

MTA Díszterem,
1051 Budapest, Széchenyi István tér 9.
2026. március 26. (csütörtök) délelőtt 9.30 óra

Fővárosi és Pest vármegyei
Területi Szervezete

Fővédnökök:

Dr. Semjén Zsolt
miniszterelnök-helyettes, az Országos Magyar
Vadászati Védegylet elnöke

Prof. Dr. Sótonyi Péter
Állatorvostudományi Egyetem rektora

Védnökök:

Dr. Nagy István
agrárminiszter

Dr. Kovács Zoltán
Nimród Vadászság főszerkesztője

Dr. Simicskó István
korábbi honvédelmi miniszter

Dr. Nemes Imre
országos főállatorvos, NÉBIH elnök

Dr. Jámbor László
OMVK elnök

Prof. Dr. Faragó Sándor
az MTA Erdészeti Tudományos Bizottság
tiszteletbeli elnöke

Program

9.30 REGISZTRÁCIÓ

10.00 – 10.20 MEGNYITÓ ÉS KÖSZÖNTŐK

Levezető elnök: **Prof. Dr. Gál János**
tanszékvezető egyetemi tanár,
Állatorvostudományi Egyetem

10.00 – 10.20 145 éve született Kittenberger
Kálmán

Prof. Dr. Sótonyi Péter rektor,
Állatorvostudományi Egyetem

10.20 – 10.40 ASP helyzet Szlovákiában –
a vadászok szemszögéből

Dr. Lebocký Tibor elnök, Szlovák Vadászok
és Vadászszövetsége

10.40 – 11.00 A hazai aktuális állategészségügyi
járványhelyzet

Dr. Nemes Imre országos főállatorvos, elnök,
Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

11.00 – 11.20 Vadgazdálkodási ágazat szakmai
kihívásai és jogszabályi aktualitásai

Kovács Ferenc főosztályvezető,
Agrárminisztérium

11.20 – 11.40 A vadon élő állatok fertőző
betegségeinek gazdasági következményei

Prof. Dr. Ózsvári László rektorhelyettes,
Állatorvostudományi Egyetem

11.40 – 12.00 Gyerekek erdőn-mezőn –
Természetismeret és felelősség

Fehér Sándor elnök, OMVK Fővárosi és Pest
vármegyei területi szervezete

12.00 – 12.20 Szünet

12.20 – 12.40 **Bencze Lajos** emlékezete -
Az első vadbiológus, aki megjelenítette
a vadásztudományt az Akadémián

Prof. Dr. Faragó Sándor akadémikus, egyetemi
tanár, Soproni Egyetem

12.40 – 13.00 Állatkertek és felbukkanó

betegségek – veszélyek, védekezés és kihívások
Dr. Sós Endre főigazgató, főállatorvos, Fővárosi
Állat- és Növénykert

13.00 – 13.15 Myxomatosis első hazai
megállapítása, a járvány helyzete mezei
nyulakban Magyarországon

Prof. Dr. Gál János tanszékvezető egyetemi
tanár, Állatorvostudományi Egyetem

13.15 – 13.30 A vektor közvetítette betegségek
hatása vadfajainkra

Dr. Erdélyi Károly kutatócsoport-vezető,
tudományos főmunkatárs, HUN-REN
Állatorvostudományi Kutatóintézet

13.30 – 13.45 A vadkárok típusai és a védekezés
módjai

Biczó Károly hivatásos vadász, vadászati és
vadgazdálkodási szakértő, vadgazdálkodási
igazságügyi szakértő

13.45 – 14.00 A vadhús fogyasztást befolyásoló
tényezők vizsgálata Magyarországon

Dr. Gyurcsó Adrienn továbbképzési igazgató,
Állatorvostudományi Egyetem

14.00 Kérdések, zárás

Köszöntő

A *hazai vadegészségügy és vadgazdálkodás aktuális kérdései* című konferencia 2014 óta minden évben megrendezésre került az Állatorvostudományi Egyetemen, ahol az elmúlt 12 évben több, mint száz előadás hangzott el, és közel 2500 fő vett részt. 2026. március 26-án a Magyar Tudományos Akadémia ad otthont a rendezvénynek az alapítás 200. évfordulója alkalmából.

A 2026-os konferencián a *145 éve született Kittenberger Kálmánról* hallhatnak majd a jelenlévők. Kittenberger Kálmán (1881–1958) természettudós, vadász, író, tanár, Afrika-kutató. 1920-tól – 28 éven át – a Nimród Vadászújság főszerkesztője volt. A Magyar Nemzeti Múzeum állatgyűjteményét közel 60 000 példánnyal gyarapította, melyben 300 új, ezen belül mintegy 40 róla elnevezett állatfaj volt.

2025 az állatjárványok éve volt. Először a kiskérődzők pestise jelent meg Magyarországon, ezt követte az 50 éve nem látott ragadós száj- és körömfájás. Felbukkant a kéknyelv-betegség, az ősz pedig meghozta a madárinfluenzát is. Jelentősen romlott az afrikai sertéspestis járványhelyzet a vaddiszókban. Vajon mit tartogat 2026? *Dr. Nemes Imre országos főállatorvos, a Nébih elnöke* előadásában a hazai állategészségügyi járványhelyzet aktualitásait ismerteti.

A konferencián elhangzott naprakész információk alapján az állatorvosok, vadgazdálkodási szakemberek és vadászok sokkal hatékonyabban tudnak közös erővel fellépni a vadon élő állatállományt sújtó járványok felszámolása és megelőzése érdekében. Rendkívül fontos továbbá a lakosság közérthető és hiteles tájékoztatása is, annak érdekében, hogy a szükséges járványügyi intézkedések ne ellenállást, hanem megértést és támogatást váltsanak ki az emberekből.

Sótonyi Péter
rektor

MTA osztályelnöki köszöntő

A Magyar Tudományos Akadémia bicentenáriumi ünneppsorozat keretében az Agrártudományok Osztálya 2026. márciusában mutatkozik be a tudományág eredményeiről és kihívásairól. Az agrártudományok sokszínűségét 25 tudományos konferencia és munkaértekezlet, valamint egy kiállítás reprezentálja. Ennek a konferenciasorozatnak egyik ékköve a vadegészségügy és a vadgazdálkodás aktuális kérdéseit boncolgató konferencia. A témakör fontosságát az is mutatja, hogy erre a rendezvényre immár tizennegyedik alkalommal kerül sor, és jelentőségét hangsúlyozza az is, hogy ezt a mai értekezletet a tudomány patinás épületében tartják. Köszönet ezért Prof. Dr. Sótanyi Péternek, az MTA doktorának, az Állatorvostudományi Egyetem rektorának és Dr. Gyurcsó Andriennek, akik ezt a konferenciát szakmai igényességgel szervezték meg mindannyiunk okulására. Az Agrártudományok Osztályának közössége büszke az Állatorvostudományi Egyetem kiemelkedő nemzetközi hírnevére és rangjára.

A vadegészségügy kérdéseit évtizedek óta szoros megfigyelés és tudományos kutatás keretében vizsgálják, és feltárják az állatállományokban terjedő olyan fertőző betegségeket, mint a ragadós száj- és körömfájás, az afrikai sertéspestis, valamint az erdei nyulak hazánkban is napjainkban megjelent myxomatosisos betegsége. Vadon élő állataink egészségi állapota azért is jelentős, mert betegségeik átterjedése a tenyésztett állományokra súlyos gazdasági károkat okoz az agrárium és az ország számára. A betegségek tudományos elemzése nagymértékben járulhat hozzá az egészséges állattartáshoz. A konferencia tudományos igényességgel tárja elénk a betegségek naprakész járványtani elemzéseit, és kitér a természetvédelem és a jövő generációinak tájékoztatására és oktatására is.

Ehhez a szép és felelősségteljes munkához kívánok az Agrártudományok Osztályának nevében, valamint a jövőnk érdekében is sok sikert.

Prof. Dr. Balázs Ervin
Agrártudományok Osztályának elnöke

Támogatói köszöntő

A tisztelet hangján. Csak a tisztelet hangján szólalhat meg bármilyen hang a 2026. évi vadegészségügyi konferencia kapcsán! A rendezvény által képviselt tudományterület eddig elért eredményei és a szervező Állatorvostudományi Egyetem „szellemsége” már önmagában elegendő lenne ehhez az elváráshoz. Ez most kiegészül a 200 éves fennállási jubileumát ünneplő Magyar Tudományos Akadémia patinás helyszínével. Több mint helyszín, ezt mindenki érezni fogja az épület küszöbének átlépésekor. Nemzetünk nagyjainak nyomába léphetünk a lépcsőkön, és néhányan az előadók és a hallgatóság köréből talán nemcsak a lépcsőkön. Az előadások sora hozzásegít minket ahhoz, hogy valódi szellemi töltekezésként és egyben ünnepként éljük meg a napot. Megtiszteltetés az Országos Magyar Vadász Kamara Fővárosi és Pest Vármegyei Területi Szervezete számára a konferencia támogatása, megtiszteltetés a részvétellel, így csak a tisztelet hangján szólalhat meg bármilyen hang ezen a napon!

Fehér Sándor
elnök

Fővárosi és Pest vármegyei
Területi Szervezete

Előadások

145 éve született Kittenberger Kálmán

Prof. Dr. Sótonyi Péter rektor,
Állatorvostudományi Egyetem

Természettudós, vadász, író, tanár, Afrika-kutató. A magyar vadászirodalom kiemelkedő személyisége. 1920-tól – 28 éven át – a Nimród vadászújság főszerkesztője. Hat alkalommal járt Afrikában, ahol összesen 16 esztendőt töltött. A Magyar Nemzeti Múzeum állatgyűjteményét közel 60 000 példánnyal gyarapította, melyben 300 új, ezen belül mintegy 40 róla elnevezett állatfaj volt.

1881. október 10-én született Léván egy nyolc gyermekes, iparos családba. Tanulmányait a szülővárosában végezte. Kriek Jenő természetrajz tanártól tanulta meg az állatok preparálását, ajánlására a Magyar Természettudományi Múzeumban segéd-preparátorként helyezkedett el.

1903-ban járt először Afrikában, ahová Damaszkín Arzén földbirtokost kísérte el vadászexpedíciójára, ahol preparátorként tevékenykedett. Munkájához a Magyar Természettudományi Múzeum biztosította a szükséges eszközöket, valamint egy évnyi fizetést, amiért cserébe afrikai preparátumokból álló gyűjteményt készített.

Hosszú vadászexpedíciókat szervezett bennszülött vezetőkkel Tanzánia, Uganda és Kenya vadonjaiba. Oroszlántámadás következtében elveszítette egy ujjpercét, amit később preparátum formájában megküldött a múzeum igazgatójának.

Az első világháború kitörését követően 5 évet Indiában töltött hadifogolyként.

Hazatérése után, 1920-tól a Nimród című folyóirat főszerkesztője, később tulajdonosa, több természettudományi szaklap munkatársa. 1925-26-ban, illetve 1928-29-ben újra expedíciókat vezetett Kelet-Afrikában, Ugandában.

1948-ig, 28 éven keresztül szerkesztette a Nimród című folyóiratot, ekkor a politikai hatalom félreállította, vadászfegyverét elvették. Lakás és jövedelem nélkül maradt. Kovács Ödön, egykori tragikusan elhunyt vadásztársának családja fogadta be otthonába, Nagymaroson. Ezt követően itt élt és dolgozott.

1956-ban az utcai harcok során leégett a Magyar Nemzeti Múzeum egyik épületrésze, az itt elhelyezett Afrika-gyűjtemény megsemmisült, ezt óriási, személyes veszteségként élte meg.

1956 után rehabilitálták, könyvei megjelenhettek, de a Nimród folyóirat szerkesztését már többé nem folytatta.

1958-ban Nagymaroson, otthonában hunyt el, sírja a budapesti Farkasréti temetőben található.

Művei:

Vadász- és gyűjtőúton Kelet-Afrikában (1927)

Afrikai vadászkönyv (1930)

Kelet-Afrika vadonjaiban (1955)

A Kilimandzsárótól Nagymarosig (1956)

Vadászkalandok Afrikában (1957)

Utolsó afrikai vadászatom (1971)

Afrikai vadász emlékek: Válogatás Kittenberger Kálmán írásaiból (1972)

ASP helyzet Szlovákiában – a vadászok szemszögéből

Dr. Lebocký Tibor elnök,
Szlovák Vadászkamara és Vadászszövetség
Dr. Suba Imre igazgató,
Szlovák Vadászkamara és Vadászszövetség

A vadgazdálkodás egyik legsúlyosabb kihívása a 21. században – a társadalmi változások mellett – egyértelműen az állatjárványok és zoonózisok megjelenése és terjedése. Szlovákiában ezzel a kihívással közvetlenül 2019 óta nézünk szembe, egészen napjainkig. A témával azonban már jóval korábban foglalkozni kezdtünk. Már 2014-ben, a Nemzetközi Vadászati és Vadvédelmi Tanács (CIC) közvetítésével és a Nemzetközi Állatorvosi Szervezet (AIO) közös együttműködésével információkat szereztünk a betegség terjedésének menetéről a Kaukázuson túli térségből Oroszországon keresztül a balti államok irányába.

2017-ben az Állami Állategészségügyi Szolgálattal együttműködve szakmai szemináriumot szerveztünk, amelyen külföldi kollégák is részt vettek, többek között a balti államokból. Ők már akkor gyakorlati tapasztalatokkal rendelkeztek a betegség terjedéséről, valamint annak hatásáról a vaddisznóállományra és a vadgazdálkodásra.

Közös felkészülésünk ellenére az afrikai sertéspestis vírusa 2019-ben Szlovákia területén is megjelent. Nagy energiát fordítottunk a szakmai és a laikus közvélemény tájékoztatására. Az Állami Állategészségügyi Szolgálattal és a minisztériummal együttműködve segítséget nyújtottunk az állategészségügyi rendeletek és ajánlások alkalmazásában. A vadászatra jogosultakat hűtőberendezések biztosításával és elosztásával támogattuk, valamint közösen koordináltuk az eljárásokat és a megközelítéseket.

Ma, 2026-ban azonban szomorúan állapítjuk meg, hogy a vírus Szlovákia területének szinte egészén elterjedt, annak ellenére, hogy minden érintett és résztvevő szereplő fokozott aktivitást tanúsított.

Előadásunkban részletesen foglalkozunk a vírus terjedésének történetével 2019-től napjainkig, a meghozott intézkedések sorrendjével, az állatorvosi vizsgálatok eredményeinek alakulásával, valamint azokkal a rendeletekkel, amelyek a vadászati jog gyakorlásába avatkoztak be.

Tapasztalataink megerősítik, hogy a ténylegesen végrehajtható és hatékony intézkedések csak a Földművelésügyi Minisztérium, az Állami Állategészségügyi Szolgálat és a vadászati önkormányzat hatékony együttműködésével érhetőek el.

A hazai aktuális állategészségügyi járványhelyzet

Dr. Nemes Imre fországos főállatorvos, elnök,
Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

Az előadás átfogó képet ad a magyarországi aktuális állategészségügyi helyzetről, különös tekintettel az afrikai sertéspestisre (ASP), az Aujeszky-betegségre, a madárinfluenzára és a veszettségre, valamint az ezekhez kapcsolódó járványügyi intézkedésekre és hatósági feladatokra. Az előadás célja bemutatni a különböző állatbetegségek aktuális helyzetét, a megelőzés és a védekezés lehetőségeit, valamint azokat az intézkedéseket, amelyek az állategészségügyi biztonság fenntartását szolgálják.

Az előadás elsőként az afrikai sertéspestis (ASP) helyzetét mutatja be. Hazánkban továbbra is kizárólag a vaddisznóállományban van jelen a vírus, immáron a 8. éve sikerül megvédeni a hazai házisertés állományt a betegség behurcolásától. Hatásos vakcina hiányában a megfelelő közigazgatási intézkedésekkel folyik a küzdelem a járvány terjedésének lassítása, megállítása érdekében. A járványvédelmi intézkedések legfontosabb elemei a vaddisznóállomány hatékony és nagymértékű csökkentése, az elhullottan talált vaddisznók mielőbbi felderítése és ártalmatlanítása. Emellett kiemelten fontos a vírus vaddisznóállományon belüli jelenlétének folyamatos aktív és passzív megfigyelése, továbbá a biológiai biztonsági szabályok betartása. Az intézkedéseket és szabályokat összefoglaló Magyarország ASP felszámolására vonatkozó mentesítési terve 2025-ben módosult. 2026 januárjában pedig megjelent az új Nemzeti ASP Akcióterv a vaddisznóállomány szabályozásával kapcsolatban. A jelenlegi járványügyi helyzet kedvezőtlen, 2025 év kezdete óta az ASP esetek száma folyamatosan növekszik. 2026-ban Baranya vármegyében az országhatár közvetlen közelében is megjelent a betegség, és azóta folyamatosan terjed a járvány elsősorban keleti-nyugati irányban a Dráva folyó és az országhatár vonalát követve. A betegség az ASP vaddisznókban való természetes terjedésével kerülhetett át Horvátország területéről. A betegség terjedése a korábbinál gyorsabb, már Somogy vármegye is érintett. Jelentős aktív gócpont a Dunazug hegyvidéken, Pest és Komárom-Esztergom határán alakult ki.

A madárinfluenza szintén jelentős járványügyi kockázatot jelent. Az elmúlt évek tendenciája alapján mondhatjuk, hogy a madárinfluenza endémiás jelleggel szinte folyamatosan jelen lesz Európában és a világ számos térségében, vadon élő madarakból az egész ország területén folyamatosan kimutatjuk a vírus jelenlétét. A 2025 őszén kezdődött járványszazon kitöréseinek száma ősszel jelentősen elmaradt

a tavaly ilyenkor bejelentett esetekéhez képest. A nagy baromfisűrűségű, elsősorban víziszárnyas állományokat tartó területeken sikerült elkerülni a betegség megjelenését, ezért csak elszórt kitörések voltak az országban, nem alakult ki robbanásszerű járvány. Összesen csak két kitörés történt 2025 őszén. 2026 januárjában főként a libaállományok érintettségével az őszinél erősebb járványhullám jelentkezett, de a kitörések száma még elmaradt a korábbi években tapasztaltakhoz képest. Eddig összesen 12 kitörés történt 2026-ban év eleje óta. Azonban a hatóság ország-szerte 61 vadon élő madárból mutatta ki a vírust, ami azt mutatja, hogy az továbbra is jelen van az országban és folyamatosan veszélyt jelent baromfiállományainkra. A sporadikus kitörések főként nagy vizes élőhelyek közelében fordulnak elő, ezért az állattartóknak továbbra szigorúan követniük kell a járványvédelmi előírásokat. A járvány megfékezése érdekében a hatóságok 3 és 10 km-es védőkörzeteket jelölnek ki, módosították a kártalanítási szabályokat, valamint korlátozásokat vezettek be a víziszárnyas-telepek újratelepítésére vonatkozóan.

Az előadás kitér az Aujeszky-betegsége is, amely 2025 decemberében jelent meg hazánkban. Magyarország 2015 óta hivatalosan mentes a betegségtől, ezért a mentességi státusz fenntartása érdekében kiemelten fontos a fertőzött állományok mielőbbi felszámolása, valamint a fertőzött telepek 2 km-es körzetében található állattartó létesítmények vizsgálata. A fertőzés eredetének vizsgálata folyamatban van, ám feltételezhető, hogy a vírus vaddisznóállományból került a házisertések közé.

Az előadás végül a veszethez vezető helyzetével zárul. Magyarországon a veszethez elleni védekezés 1992 óta sikeres vakcinázási programon alapul, amelynek eredményeként az Európai Unió 2021-ben hivatalosan is elismerte hazánk mentességét. Ennek ellenére 2022 óta ismét előfordultak esetek Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében. A védekezés részeként továbbra is zajlik a rókák orális immunizálása, amely a korábbi évekhez hasonlóan 2026-ban is tavasszal és ősszel fog megvalósulni.

Vadgazdálkodási ágazat szakmai kihívásai és jogszabályi aktualitásai

Kovács Ferenc főosztályvezető,
Agrárminisztérium

Jelen előadás célja egyfelől az elmúlt évek vadgazdálkodási ágazatát érintő legnagyobb szakmai kihívások összefoglalása, másfelől azon legfontosabb jogszabályi aktualitások bemutatása, amelyek az utóbbi egy évben jelentősen befolyásolták az ágazat működését.

Kiemelendő jogszabálmódosítás a tavaly nyári szürke fogoly vadászattal volt kapcsolatos, amely egyrészt szigorít (a természetes fogolyállomány védelme érdekében, azok három kilométeres körzetében a vadászati célú kibocsátás tilos), másrészt viszont enyhít (konkrét számban meghatározott kibocsátási szabály törlése, illetve magasabb megengedett hasznosítási arány) az előtte megszokott szabályokhoz képest.

Tavaly decemberben történt egy kiemelten fontos témában módosítás két jogszabályunkban, amely a belterületi vad kezelését kívánja segíteni. Jelen helyzetben a polgármesterek lehetőséget kapnak (bizonyos megjelölt helyszíneket leszámítva) a belterületi vad befogására vagy szükség szerinti elejtésére.

Idén március elsejétől a Vadászati törvény több módosítása is hatályba lépett, amelyek a teljesség igénye nélkül kerülnek bemutatásra. Ide tartozik hat vadfaj esetében a trófeabírálatra való bemutatási határidő 60 nappal történő meghosszabbítása, a tartós telepítésű kerítések engedélyezési szabályainak pontosítása, valamint a bíróság tájékoztatási kötelezettsége a vadászati hatóság felé orvvadászat esetén.

A vadgazdálkodási szakma egyik legnagyobb kihívása a lokálisan túlszaporodott nagyvadállomány megfelelő szabályozása, amelyhez az agrártárca az elmúlt években számos támogató intézkedést eszközölt. Bemutatásra kerül ezek közül néhány fontosabb jogszabálmódosítás, illetve terv a jövőt illetően.

Az agrártárca határainkon kívül is képviseli hazánk és a vadászok érdekeit. Idén az egyik legfontosabb előterjesztés az ólomtartalmú lövedékek és horgászsúlyok betiltásával kapcsolatos, amelyben több tagállammal karöltve sikerült enyhíteni a tervezett szigorításokon.

A vadon élő állatok fertőző betegségeinek gazdasági következményei

Prof. Dr. Ózsvári László rektorhelyettes,
Állatorvostudományi Egyetem

A vadon élő állatokhoz köthető fertőző betegségek jelentős, gyakran rejtett gazdasági terhet rónak a mezőgazdaságra, a vadgazdálkodásra és a társadalom egészére. Közvetlen következményként termelés kiesés, állománycsökkenés, valamint a járványügyi védekezés – például fertőzött állományok felszámolása, termék megsemmisítés és laboratóriumi vizsgálatok – többletköltsége jelenik meg. A fertőzött állományok felszámolása során az állattartó számára jelentős gazdasági veszteséget okozhat a termelés szüneteltetése, az üresen állás miatti állandó költségek fennmaradása, valamint az újratelepítés költségei és a potenciális piacvesztés is. A fertőzött állományok mellett a kontaktgazdaságok, illetve zárttéri vadon élő állatokat tartó rendszerek (pl. vadaskertek, vadasparkok, vadfarmok) is érintetté válhatnak és akár felszámolásra kerülhetnek.

A közvetett gazdasági hatások gyakran meghaladják a közvetlen károkat. A fertőző állatbetegségek megjelenése kereskedelmi korlátozásokat von maga után mind az Európai Unión belül, mind harmadik országok irányába. Bár az EU-n belül a regionalizáció elve lehetővé teszi, hogy a nem érintett területekről továbbra is folytatódjon a kereskedelem, az Unió kívüli partnerek gyakran teljes országokra kiterjedő importtilalmat vezetnek be, és a korlátozások feloldása sok esetben elhúzódik, vagy csak részlegesen történik meg. Ez jelentős exportkiesést és piaci zavarokat okoz, ami túlkínálathoz és az élőállatok, illetve állati termékek uniós és belpiaci árának csökkenéséhez vezet. Ennek jó példája a 2025-ben Spanyolországban vaddisznóban megjelenő afrikai sertéspestis, amely az európai sertés- és húspiac egészére kiható árcsökkenést eredményezett.

A magas patogenitású madárinfluenza (HPAI) kitörései jól szemléltetik a vadon élő állatok szerepét a kórokozó terjesztésében és a gazdasági következmények nagyságrendjét. Európában a 2024–2025-ös madárinfluenza járványidőszakban 35 országban több mint 610 házibaromfi- és 1454 vadmadár HPAI esetet regisztráltak. Magyarországon ugyanebben az időszakban 293 kitörés történt, amelyek során több mint 3,3 millió állatot kellett leölni. A járványok nemzetgazdasági hatását jól mutatja, hogy 2019 és 2025 között a madárinfluenza miatt kifizetett kártalanítás

összege meghaladta a 90 milliárd forintot Magyarországon. Ezen túlmenően a járványok következményeként a vízibaromfi-állomány jelentős visszaesést szenvedett el: 2024-ben a kacsállóomány 57%-kal, a lúdállóomány pedig 34%-kal csökkent az előző évhez képest.

A vadon élő állatok fertőző betegségei nemcsak az állattenyésztési ágazatokat érintik, hanem közvetlenül hatnak a vadgazdálkodásra is. A vadrezervoárok – például a róka és az aranybak – tartós jelenléte fenntartja egyes zoonotikus kórokozók cirkulációját, ami hosszú távú és költséges védekezési stratégiákat tesz szükségessé, mint például az állományszabályozás vagy a vakcinázási programok (pl. rókák orális immunizálása veszettség ellen). Egyes parazitás megbetegedések, mint a nagy amerikai májméreg (Fascioloides magna), közvetlen gazdasági károkat okoznak a vadállóományban: csökkent terítéksúly, elhullás, májkobzás, valamint kisebb trófeasúly jelentkezik, ami a vadgazdálkodás bevételeit is mérsékli.

A zoonózisok további jelentős, bár nehezebben számszerűsíthető gazdasági terhet jelentenek a humán egészségügy számára. A betegségteher mérésére alkalmazott mutatók – mint a korai halálozás miatt elvesztett életévek (YLL), az egészségkárosodással eltöltött életévek (YLD), valamint ezek összegeként az egészségkárosodással korrigált életévek (DALY) – lehetővé teszik a fertőző betegségek társadalmi hatásának komplex értékelését. Magyarországon például az alveoláris echinococcosis évente ugyan csak 4–19 humán esetet eredményez, azonban a betegség súlyossága miatt jelentős közegészségügyi és gazdasági következményekkel jár.

Összességében megállapítható, hogy a vadon élő állatok fertőző betegségei komplex, több szinten jelentkező gazdasági hatásokat idéznek elő. A közvetlen termelői veszteségek, a kereskedelmi korlátozások, valamint a hosszú távú járványvédelmi intézkedések együttesen jelentős terhet jelentenek mind nemzetgazdasági, mind ágazati és üzemgazdasági szinten. A fertőző betegségek megelőzése, korai felismerése és a gyors beavatkozás kulcsfontosságú a károk mérséklésében. Kiemelten fontos az állattartók és a vadgazdálkodás szereplőinek együttműködése, valamint a bejelentési kötelezettségek betartása, mivel ezek alapvetően meghatározzák a járványok elleni védekezés hatékonyságát. A járványvédelem megerősítésébe és a különböző ágazatok közötti koordinációba fektetett erőforrások hosszú távon gazdaságilag megtérülnek, és hatékonyabbak, mint a rendszeresen visszatérő járványok következményeinek kezelése.

Gyerekek erdön-mezőn – Természetismeret és felelősség

Fehér Sándor elnök,

OMVK Fővárosi és Pest vármegyei Területi Szervezete

Az előadás címe és a konferencia címe között első olvasásra laza kapcsolat látszik, és meg kell állni egy pillanatra, hogy hogy jön ez ide.

A természeti környezetünk megóvásának kulcsa a társadalmi szemlélet folyamatos formálása, a környezettudatosság szinte állandó jelenlétének elérése a gondolkodásban minél szélesebb kör számára. Ez a gyakorlatban folyamatos edukációs igényel az érintettek korosztályától függetlenül, tehát mindenkit érdemes megpróbálni megszólítani. A legeredményesebben egyértelműen a gyerekeket lehet ezzel a törekvéssel elérni, rajtuk keresztül szélesíthető leginkább az a bázis, amely képes valóban hatni a környezeti állapotra. Időtáv szempontjából is a leghosszabb ideig rajtuk keresztül marad fenn a szemlélet.

Ezt a küldetést teljesítik azok a szervezetek, műhelyek, ahol környezettudatos nevelés vagy ismeretátadás történik. Ide sorolhatóak első sorban az erdei iskolák, amelyeket állami- és magánerdőgazdálkodók üzemeltetnek. Az oktatás szakmaiságának kiemelt jelentőségét jelzi az Országos Erdészeti Egyesület által fenntartott minősítési rendszer. Egyfajta akkreditációs folyamaton keresztül Minősített Erdei Iskolai hálózat érhető el, ahol garantált a több érintett szakmai területet érintően is a valós és minőségi oktatás. Az erdőpedagógia területén figyelhető meg a legdinamikusabb fejlődés, hiszen itt már önálló, országos projektek vannak a különböző korosztályok számára óvodás kortól. A nagy érdeklődés okán itt a terepi foglalkozások elsődlegessége mellett már az iskolákba kitelepülve is jelen vannak az erdőpedagógusok. A Nemzeti Parki Igazgatóságok is aktív szerepvállalói ennek a feladatnak, különösen nagy fókuszot helyezve a természetvédelem fontosságára.

Ugyanakkor a vadászat és vadgazdálkodás területén is jelen van már hosszú ideje az ifjúságnevelés, a szemléletformálás. Az „Ismerd meg a vadászokat” ifjúságnevelési program az Országos Magyar Vadászkamara gondozásában önálló költségkereketet is biztosít a program céljainak eléréséért tevékenykedő területi szervezeteknek és vadászatra jogosultaknak. Ezek a programok is lefedik az egész ország területét, valamennyi vármegyében találkozhat a felnövő generáció az aktív természethasználat és természetvédelem témaköreivel a vadászok előadásában.

Az egészséges környezetben sokkal nagyobb az esély egészséges vadállománynak fennmaradnia, így már el is érkeztünk annak megítéléséhez, hogy hogy jön ez ide. Ezen kívül éppen a közelmúlt és a jelen vadállományt érintő járványainak kivédéséhez, megértéséhez, felszámolásához is hozzájárul, ha már gyerekkortól kezdve alapismereteink vannak a természetben zajló folyamatokról. Talán kijelenthető, hogy évtizedes távlatokra visszatekintve a közoktatásban kevesebb a megszerzhető természetismeret, ezt jól felfogott érdekünk megpróbálni pótolni.

Bencze Lajos emlékezete - Az első vadbiológus, aki megjelenítette a vadászattudományt az Akadémián

Prof. Dr. Faragó Sándor akadémikus, kutatóprofesszor
Soproni Egyetem, Vadgazdálkodási és Vadbiológiai Intézet

BENCZE LAJOS (1912–2007) a soproni Erdészeti és Faipari Egyetem (ma Soproni Egyetem) Vadgazdálkodási Tanszékének alapító professzora, a magyar vadászattudomány első, akadémiai szintű meghatározó alakja volt. Az Erdészeti Tudományos Intézetben kezdett kutatói pályája a Soproni Egyetemen folytatódott, ahol 1969-ben kapott önálló katedrát – *elsőként* Magyarországon – a vadgazdálkodás tudományának oktatására. Oktatói tevékenysége mellett kiterjedt tudományos munkát folytatott mind a nagyvad-, mind az apróvadállományok vonatkozásában. Számos tudományos cikk és szakkönyv szerzője volt. Könyvei az *Akadémiai Kiadó* gondozásában is megjelentek. Szervezője volt a *Magyar Tudományos Akadémián* az 1971-es *I. Vadászati Világkiállítás* keretében megrendezésre került nemzetközi vadbiológiai–vadgazdálkodási konferenciának, amellyel a nemzetközi vérkeringés részévé tette e tudományterületet. A konferencia előadásainak anyagát négy vaskos kötetben jelentette meg. Hazai akadémiai és külföldi tudományos szervezetek oszlopos tagja volt. Munkásságát több kitüntetéssel is elismerték.

Állatkertek és felbukkanó betegségek – veszélyek, védekezés és kihívások

Dr. Sós Endre főigazgató, főállatorvos,
Fővárosi Állat- és Növénykert

A modern, progresszív állatkertek sokrétű szerepét, miszerint többek között fajmegőrzési, oktatási és kutatási helyszíneként is funkcionálnak, ma már egyre kevésbé kérdőjelezi meg, sőt az IUCN (International Union for the Conservation of Nature) is fontos eszközként tekint a zárttéri tenyésztőprogramokra. Amellett azonban, hogy ezek a tevékenységek adottak, az állatkertek közösségi térként is szolgálnak: például a Budapest Állatkert az elmúlt 2 évben minden esztendőben jóval 1 millió feletti látogatót fogadott.

Ilyen nagyszámú ember belépése már önmagában is rejthet állat-egészségügyi kockázatot, főleg a nagyon ragályos megbetegedések esetében. A nyitott üzemmóddal funkcionálás egységes látásmódot, kockázatelemzést és a különböző járványtani helyzetek – akár a kötelező járványvédelmi korlátozásokat is megelőző – dinamikus felismerését teszi szükségessé. Tovább árnyalja a képet, hogy a természetben bizonyos állatok szinte soha nem találkoznak, illetve egyes esetekben az optimálisnál zsúfoltabb is lehet az állategyedek elhelyezése.

A szóba jöhető betegségek sora igen nagy, emiatt az előadás csak néhány kórképpel foglalkozik részletesebben (ezeknél tényleges kitörés fordult elő az intézményünkben, vagy az ellene való védekezés fő elemei gyakorlati példákat adnak az eddig tárgyaltakra). Ezek a kórképek a következők: madárinfluenza, ragadós szájj- és körömfájás, nyugat-nílusi láz.

Minden egyes betegség elleni harcban fontos szempont, hogy hogyan lehet az adott helyzetben a kiemelkedő genetikai vagy természetvédelmi értéket képviselő állatállományt úgy megvédeni, hogy eközben az intézmények a járványok továbbterjedése szempontjából ne jelentsenek kockázatot, és a működőképeség is megmaradjon. Amennyiben ezt igazgatási korlátozások nem írják elő, akkor a gazdaságos fennmaradás is védelmet élvez, és természetesen a látogatók sem kerülhetnek veszélybe.

Myxomatosis első hazai megállapítása, a járvány helyzete mezei nyulakban Magyarországon

Prof. Dr. Gál János tanszékvezető egyetemi tanár,
Állatorvostudományi Egyetem,
Egzotikusállat-, Vad-, Hal- és Méhegészségügyi Tanszék

A közelmúltig úgy oktattuk, hogy a myxomatosis az üregi- és a házinyúl megbetegedése. A mezei nyúlban elsőként 2014-ben Angliában észleltek sporadikus eseteket, majd 2018–2019-ben Spanyolország és Portugália területén igazolták a megbetegedéseket. Innen azután nyugat-európai hódító útjára indult a kórkép. Első megállapítása Nyugat-Magyarországon, a Fertő-tó körzetéből származó tetemekben történt. A betegséget a Leporipoxvirus genusba sorolt Myxomavirus idézi elő. A hazai járványból izolált törzs genetikai jellemzése jelenleg folyamatban van.

A terjedésében a vérszívó vektorok (szúnyogok, bolhák) mellett a kontakt fertőződést sem zárják ki. A hazai megfigyelések szerint, egyezően a nemzetközi tapasztalatokkal, a járványos terjedés november végén, december elején lelassult, majd úgy tűnik, megállt. A tavaszi járvány alakulására vonatkozólag folyamatban van adatgyűjtő és elemző vizsgálatunk.

A mezei nyúlban a betegség kórfejlődése hasonlóan zajlik, mint ahogyan azt ismerjük üregi- és házinyulakban. A szervezetbe jutó vírus virémiát okoz, és a predilekciós helyeken, így a szájnylás, a szemrések és a genitáliák tájékán idézi elő a jellegzetes, göbképződéssel járó elváltozásokat. A fertőzött hámsejtekben vízforgalmi zavar, ennek nyomán vakuolizáció lép fel. Az érintett, szomszédos sejtekből kis hólyagok keletkeznek. Az irhában nyúlványos myxomasejtek is megjelennek, melyek kórjelző értékkel bírnak.

A beteg mezei nyulakban az előbb részletezett bőrelváltozások mellett kötőhártyagyulladás, heveny rhinitis is kialakul. A szabadterületen élő nyulak elhullásában az előbbi miatt kialakult tájékozódási zavar nagy szereppel bír.

Jelenleg sok nyitott kérdéssel állunk szemben, melyek megválaszolásához szükséges a járványmenetre vonatkozó tavaszi mintagyűjtés. Tisztázni szükséges, hogy az ismételt járványok milyen módon zajlanak le. Fontos kérdés, hogy milyen mértékben képesek majd a populációk regenerálódni. A szabad területi védekezésben jobbra a vadászati, vadgazdálkodási módszerekre tudunk támaszkodni, de ezek alkalmazhatóságát is szükséges tesztelni.

A vektor közvetítette betegségek hatása vadfajainkra

Dr. Erdélyi Károly kutatócsoport-vezető, tudományos főmunkatárs,
HUN-REN Állatorvostudományi Kutatóintézet

Az élővilág diverzitásának velejárói az élőlények között fennálló komplex kapcsolatrendszerek és összetett kölcsönhatások, amelyek egyben alapvetően meghatározzák a kórokozók és paraziták kialakulását, elterjedését és fennmaradását. A kórokozók és élősködők gyakran nem közvetlenül, hanem közvetítő szervezetek, azaz vektorok közbeiktatásával fertőzik meg a fogékony gazdaszervezeteket. A legfontosabb vektorok az ízeltlábúak közül kerülnek ki, amelyek a gerincesekkel szoros kapcsolatban élve igen hatékonyan járnak hozzá egyes kórokozók fenntartásához és az általuk okozott betegségek terjesztéséhez. A legfontosabb kórokozó-terjesztő ízeltlábú fajok a kullancsok, csípőszúnyogok, bolhák, legyek, púposszúnyogok, atkák és poloskák közül kerülnek ki.

A vektor-közvetítette betegségek előfordulási gyakorisága és intenzitása alapvetően függ a vektorpopulációk nagyságától, aktivitásától és elterjedésétől, illetve a fogékony fajokkal való kontaktus jellemzőitől, az azokkal való érintkezés lehetőségétől, az élőhelyek átfedésétől. Változó világunkban a betegségek hagyományosan megismert földrajzi elterjedése és az azok által érintett fajok skálája gyorsan és váratlan irányokban változik. Ezt a folyamatot az ember által egyre intenzívebben, gyorsuló tempóban alakított környezet és a változó emberi életmód mozgatja, amelyre az állatvilág alkalmazkodása a válasz.

A környezetünkben megjelenő inváziós fajok (úgy gazdák, mint vektorok), a változó vonulási szokások és élőhelyhasználati mintázatok, az urbanizáció, a túlszaporodó vadpopulációk mind hozzájárulnak a parazita- és kórokozóterjedés változásaihoz. A településeken és a népességben váratlan, új érintkezési lehetőségek alakulnak ki, amelyek kedveznek a zoonotikus kórokozók terjedésének is. A fent vázolt kontextus további jelentősége a háziállataink és vadfajaink populációinak kapcsolata és az ízeltlábú vektorok szerepe közös parazitáik és kórokozóik terjesztésében.

A vektorok és vadfajaink járványtani szerepének tisztázása egyes nagy jelentőségű fertőző betegségek esetében elsődleges fontosságú, mind járványügyi, mind vadgazdálkodási szempontból. A mérsékelt égövön előforduló kórokozók esetében a vektoros terjedés gyakran fakultatív (tularémia, myxomatózis, RHDV, Q-láz, ASP, himlővírusok stb.), ami jelentősen hozzájárul a járványkitörések képlékenny-

ségéhez és nehezítheti a valóban hatékony diagnosztikát és védekezést. Az obligát vektor-közvetítette kórokozók és paraziták populációs hatásai gyakran korlátozottak, vagy csak különleges körülmények között és szűkebb gazdaspektrumon érhetőek tetten (pl. Nyugat-nílusi láz, Usutu vírus, kéknyelv betegség, babesiosis, anaplasmosis stb.).

A fent vázolt globális folyamatok intenzíven befolyásolják a kórokozók és paraziták hatásait a vadon élő fajokra és egyben számos módon kihatnak háziállataink és az emberek egészségére is. Ezek a globális kihívások szükségessé teszik a kórokozók és paraziták helyi monitorozását, hatásuk felmérését és a komplex szemlélettel történő kockázatértékelést a betegségek megelőzése és a hatékony járványvédelem érdekében.

A vadkárrok típusai és a védekezés módjai

Biczó Károly hivatásos vadász, vadászati és vadgazdálkodási szakértő,
vadgazdálkodási igazságügyi szakértő

A hazai nagyvadállomány évtizedek óta tartó folyamatos gyarapodása, egyebek mellett a vadkárrok mértékének növekedését is eredményezte. A vadászati törvény szerint a vad által okozott kárt – az emberi tevékenységgel létrehozott javakban a vadnak tulajdoníthatóan keletkezett hiányt vagy minőségi értékromlást – a vadászatra jogosultnak meg kell téríteni. Ismerve, hogy a kifizetett vadkár évente milliárdos összegű (a 2024/2025 vadászati évben a mezőgazdasági vadkár 2,6 milliárd forint volt), érthető, hogy a vadkárrok megelőzése és „kezelése” a vadgazdálkodás egyik alapvetően fontos feladata, egyben a gazdák és vadászok közötti konfliktus leggyakoribb forrása.

Kevés túlzással kimondható, hogy vadjaink minden fajta életmegnyilvánulása kárt okoz. Legelnek, rágnak, túrnak, kaparnak, taposnak..., tehát védekezni kell!

A vadkár elhárítása történhet:

- Őrzéssel, amely drága és hatékonysága nagyrészt az őrző személyétől függ.
- Vadkárrelhárító vadászattal, ami magas növénykultúra esetén szintén nem hatékony.
- A vadásznak gyakran nem a vadkár elhárítása, hanem a zsákmányszerzés a célja.
- Vadászati mód a „Zöldhajtás”, ami bejelentés köteles, mint minden társasvadászat, de a kicsi hatékonysága mellett rendkívül balesetveszélyes!
- Mechanikai módon: egyedi törzsvédelemmel csemeték esetében. Különböző technikával megépített kerítéssel. Lehet szövött vagy hurkolt drótháló, paneles kerítés (ponthegeztett vasrács), feszített huzalos, elektromos rendszer (ún. villanypásztor). A kerítések drágák és rendszeres karbantartást igényelnek. A kerítések egy bizonyos vadlétszám felett a problémát csupán „áthelyezik” egy másik területre!
- Kémiai anyagokkal, amik lehetnek: szaghatású szerek (illatosítók vagy kipermetezhető vadriasztó szerek), ízhatású szerek (keserű vegyületek), érdesítő szerek a levelek felületére.
- Egyéb vadkárrelhárító technikai berendezésekkel: például karbidágyú vagy

gázágyú (hangját hamar megszokja a vad, ezért a helyét gyakran változtatni kell), periodikusan villanó fény vagy hang, mozgásérzékelővel kombinált fény- vagy hanghatás, ultrahangos vadriasztó.

- Biológiai vadkárrelhárítással: elterelő etetés, vadföldművelés, vadlegelő, „túró vadföld” létesítése, erdei élőhelyek fejlesztése („rágócserjés” telepítése), a vad által kevésbé preferált növények termesztése, vadászati szokások átalakítása (súlyponti és időszakos vadászat).

A felsorolt védekezési lehetőségeken túl a vadászati törvény a vadászatra jogosultak mellett a gazdákra is kötelezettségeket ró, melyek mulasztása esetén a keletkezett kárt a gazda rovására kell figyelembe venni.

Mit tehet még a vadgazda? – Intenzív állományszabályozást végez, amelynek célja akkora vadállomány fenntartása, hogy az a többi gazdálkodási ágazat eredményességét jelentősen ne befolyásolja.

Mit tehet a mezőgazda? – Felismeri, hogy közös az érdek és közös a cél. Ismerteti a vetésterveket, és segít a védekezési stratégia kidolgozásában. Segítséget nyújt a szükséges feladatok elvégzésében.

A vadhús fogyasztást befolyásoló tényezők vizsgálata Magyarországon

Dr. Gyurcsó Adrienn továbbképzési igazgató,
Állatorvostudományi Egyetem

A vadhús az egészséges táplálkozásba könnyen beilleszthető, vitaminokban és nyomelemekben gazdag élelmiszer, amit az emberiség ősidők óta fogyaszt. Tekintettel arra, hogy a vadon élő állatok állatorvosi kezelésben nem részesülnek, húruk a gyakorlatban mentesnek tekinthető az állatgyógyászati készítmények maradékanyagaitól, beleértve az antibiotikumokat is.

Kutatásunk alapvető célkitűzése a vadhús fogyasztási szokások meghatározó tényezőinek vizsgálata volt Magyarországon, különös tekintettel a demográfiai, gazdasági és földrajzi különbségekre. A nagy elemszámú (n = 1002) kérdőíves felmérés személyes megkérdezéssel történt 2020. augusztus 31. és 2020. október 31. között. Az adatfelvétel a 2020-as KSH-adatok alapján a kor, a nem és a földrajzi eloszlás tekintetében országosan reprezentatív volt.

Vizsgálataink alapján az egy főre számított vadhús fogyasztás átlagos mennyisége 2,6 kg/év volt. Ez a mennyiség az egy főre eső hazai húsfogyasztás kevesebb mint 4%-ának felel meg. A válaszadók 68,0%-a évente 1 kg-nál kevesebb vadhúst fogyasztott. A megadott vadhúsfélék közül négy faj esetében a megkérdezettek több mint 50%-a nyilatkozott úgy, hogy már fogyasztotta. A megkérdezettek közel háromnegyede (74,3%) evett már gímszarvasból, több mint fele vaddisznóból (69,0%), őzből (63,0%) és fácánból (57,7%) készült ételt. A tél a fogyasztás csúc szezonja, a vadhús fogyasztók 40,9%-a ekkor fogyaszt vadat, amelyet az ősz követ (31,1%).

A válaszadók megítélése szerint a vadhús legnagyobb előnye az antibiotikum- és gyógyszermaradékanyag-mentesség, amelyet az alacsony zsírtartalom, a kiváló fehérjeszint követ. A kis mennyiségű vadhús fogyasztásának, illetve a vadhús elutasításának két fontosabb oka van: a magas ár és a korlátozott elérhetőség. További jelentős ok, hogy nem kedveli a válaszadó a vadhúst, érzelmi okok miatt utasítja el a fogyasztását, illetve a változó, nem kiszámítható, nem megfelelő minőség.

Eredményeink azt mutatják, hogy a magyar társadalomban továbbra is alacsony az érdeklődés a vadhús és a vadhúskészítmények iránt. Ennek legfontosabb okai a vadhúsra vonatkozó ismeretek hiánya, illetve a magas fogyasztói ára. Összes-

ségben elmondható, hogy van igény a jó minőségű magyar vadhúsra, de egyelőre a hazai fogyasztókhoz csak kevés jut el. Célszerű lenne ezt a mennyiséget a vadhús értékes tápanyagösszetétele és természetessége miatt is jelentősen növelni, ez azonban célzott fogyasztói marketingstratégiát, kormányzati támogatást és további hatósági intézkedéseket is igényelne.

